

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Bartkowiak

Protokolant: asyst. sędz. J. W.

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2015 r.

sprawy **M. M.**

obwinionego z art. 96 § 3 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach

z dnia 12 sierpnia 2015 r. sygn. akt II W 640/15

1. Zmienia zaskarżony wyrok i uniewinnia obwinionego od popełnienia zarzuconego mu czynu.
2. Kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

H. B.

UZASADNIENIE

M. M. został obwiniony o to, że w dniach od 3 lipca 2014 r. do 17 października 2014 r. jako właściciel pojazdu, wbrew obowiązkowi, nie udzielił Straży Miejskiej w C. odpowiedzi na skierowane do niego pismo w dniu 24 czerwca 2014 r. zapytaniem, kto w dniu 7 czerwca 2014 r. o godzinie 11:27:12 w S., droga nr (...), kierował pojazdem mechanicznym o nr rej. (...), którym to pojazdem popełniono wykroczenie w ruchu drogowym, to jest o wykroczenie z art. 96 § 3 kw w zw. z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym (k. 5-6).

Sąd Rejonowy w Drawsku Pomorskim, wyrokiem nakazowym z dnia 13 marca 2015 r. wydanym w postępowaniu o sygn. akt II W 709/15, uznał **obwinionego Mirosława M. M.** za winnego tego, że do dnia 10 lipca 2014 r., jako właściciel pojazdu, wbrew obowiązkowi, nie wskazał na żądanie Straży Miejskiej w C. kto w dniu 7 czerwca 2014 r. o godzinie 11:27:12 w S., droga (...), kierował pojazdem mechanicznym o nr rej. (...), to jest wykroczenie z art. 96 § 3 kw i za to wymierzył mu karę grzywny. Zasadził też od obwinionego koszty postępowania (k. 20).

Od tego wyroku obwiniony złożył skutecznie sprzeciw (k. 24).

Sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Szamotułach, który w postępowaniu o sygn. akt II W 640/15 wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2015 r., uznał **obwinionego Mirosława M. M.** za winnego zarzuconego mu wykroczenia z art. 96 § 3 kw, popełnionego w sposób opisany we wniosku o ukaranie i za to, na podstawie tego przepisu, wymierzył mu grzywnę w wysokości 400 zł. Obciążył go również kosztami procesu (k. 41).

Apelację od całości wyroku wywiódł obwiniony. Zarzucił on orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz obrazę przepisów postępowania, które to uchybienia miały mieć wpływ na treść orzeczenia. Podnosząc powyższe, apelujący zawniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie, ewentualnie o jego uchylenie i umorzenie postępowania (k. 46-50).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się w części zasadna. Ustalenie to skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem obwinionego od stawianego mu zarzutu.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko skarżącego, że opis przypisanego mu w wyroku czynu nie pozwala na stwierdzenie, że był on sprawcą wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Właściwe będzie w tym miejscu przypomnienie, że zarzucone M. M. wykroczenie z art. 96 § 3 kw polega na niewskazaniu przez zobowiązanego do tego sprawcę, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Przywołany tym przepisem Kodeksu wykroczeń obowiązek doprecyzowany jest przepisem art. 78 pkt 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym, który określa, że właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

Zdaniem Sądu odwoławczego ma rację skarżący wskazując, że opis czynu przypisanego obwinionemu w wyroku oraz opis znamion zarzuconego mu ustawowego typu czynu zabronionego (uzupełnionego wskazaniem przywołanego przepisu ustawy Prawo o ruchu drogowym) nie przystają do siebie. W zaskarżonym wyroku wskazano bowiem na niedopełnienie obowiązku, którego nie określają w/w przepisy ustawy.

W tym miejscu przypomnienia wymaga, że opis czynu przypisanego w wyroku powinien obejmować wszystkie te elementy zachowania sprawcy, które mają znaczenie dla jego prawidłowej kwalifikacji, a to oznaczenie czasu i miejsca jego popełnienia oraz elementy wypełniające ustawowe znamiona czynu zabronionego ewentualnie także inne istotne elementy konkretyzujące ten czyn (por. wyrok SA w Krakowie z 12 maja 2009 r., II AKa 66/09, KZS 2009/10/49; postanowienie SN z 4 marca 2008 r., V KK 245/07, Prok. i Pr. 2008/10/21). To właśnie treść wyroku, a nie jego uzasadnienie bądź materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, wskazuje na to jaki czyn został obwinionemu przypisany, a więc za winnego popełnienia jakiego czynu został uznany (por. wyrok SA w Katowicach z 26 marca 2009 r., II AKa 49/09, LEX 512319, wyrok SN z 23 czerwca 2010 r., III KK 373/09, LEX nr 598844).

Sąd Okręgowy uznał, że opis zachowania przypisanego w punkcie 1 pierwszoinstancyjnego orzeczenia nie spełnia standardów prawidłowego opisu. Nie ukazuje on tych elementów czynności wykonawczej, które pozwalałyby na jednoznaczne uznanie, że podsądny, wbrew nałożonemu nań obowiązkowi, nie wskazał na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Literalnie bowiem odczytując ten element wyroku, stwierdzić trzeba, że Sąd Rejonowy ukarał obwinionego M. M. za to, że nie wskazał kto kierował stanowiącym jego własność pojazdem mechanicznym w określonym czasie. To jest za niedopełnienie obowiązku, który, wedle literalnych zapisów ustawy, nie został na obwinionego nałożony.

Sąd niższej instancji rażąco obrazził zatem art. 82 § 2 pkt 1 kpw. Nie zawarł w wyroku dokładnego określenia przypisanego obwinionemu czynu. Wskutek tego nie jest możliwe niewątpliwe uznanie, że strona przedmiotowa zachowania obwinionego wypełnia znamiona jakiegokolwiek ustawowego typu czynu zabronionego, a w tym tego z art. 96 § 3 kw.

Należy z całą mocą jeszcze raz tu podkreślić, że to sentencja wyroku ma podstawowe znaczenie dla ustalenia sprawstwa w postępowaniu w sprawach o wykroczenie. To ona powinna zawierać dokładne określenie czynu przypisanego sprawcy (art. 82 § 2 pkt 1 kpw). Uznanie obwinionego w wyroku za winnego opisanego tam czynu oznacza, że wszystko to, ale też i tylko to, co zostało ujęte w opisie czynu zostało obwinionemu przez sąd przypisane. Braków w tym zakresie nie eliminuje zaś fakt dokonania przez Sąd I instancji opisu przedmiotowego wykroczenia dopiero w pisemnych motywach wyroku, nawet jeśli przedstawił tam pełne i jednoznaczne ustalenia faktyczne.

Z uwagi na powyższe oraz kierunek wniesionej apelacji, wyrok Sądu I instancji nie mógł się ostać w dotychczasowym kształcie. Ze względu na treść art. 109 § 1 kpw w zw. z art. 443 kpk, regulującego zakaz reformationis in peius, nie

było przy tym celowym kierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zakaz orzekania na niekorzyść obwinionego w wypadku braku środka odwoławczego wniesionego na jego niekorzyść oznacza bowiem, że ani w postępowaniu odwoławczym, ani w postępowaniu ponownym, jego sytuacja nie może ulec pogorszeniu w jakimkolwiek zakresie, w tym również w sferze ustaleń faktycznych powodujących negatywne skutki w sytuacji prawnej obwinionego. W wyniku rozpoznania środka odwoławczego wniesionego jedynie na korzyść, a taka sytuacja procesowa miała miejsce w kontrolowanym przypadku, nie jest możliwe, aby sąd odwoławczy zmienił opis czynu w taki sposób, by ustawowe znamiona wykroczenia, za które sprawca został ukarany zostały wypełnione <wyczerpane> (por. wyrok SN z 1 grudnia 2010 r., IV KK 185/10, LEX nr 688697).

W tej sytuacji, mając na uwadze, że opis czynu przypisanego M. M. w wyroku nie pozwalał na uznanie go za winnego wykroczenia, przy jednoczesnym stwierdzeniu, iż nie jest możliwe jego przekształcenie, gdyż wymagałoby to uzupełnienia go o elementy dla podsądnego niekorzystne, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił M. M. od zarzutu popełnienia wykroczenia.

W punkcie 2 wyroku Sąd II instancji orzekł o kosztach procesu i na podstawie art. 118 § 2 kpw, wobec wyroku uniewinniającego, obciążył nimi w całości Skarb Państwa.

H. B.